

Debatt

Debattredaktør: Øystein Røiseland. Tlf. 05150.
Epost: debatt@aftenbladet.no

Skuletoaletta i Sandnes

Aftenbladet skriv om massevis av elevar som ikkje orkar å bruke skuletoaletta i Sandnes fordi dei er så ufyselege. Ja, er det så rart?

I perioden 2002-2006 blei driftsutgiftene til skulelokala i Sandnes redusert med 30 prosent (rekna i faste 2006-kroner), og i 2006 var dei mindre enn halvparten så store som i dei andre store kommunane som Sandnes plar samanlikne seg med. Og utgiftene til inventar, utstyr og undervisningsmateriell blei også redusert til to tredjedelar av dei andre kommunane sine. Kor skal ein då finne pengar til forsvarleg vedlikehald av toaletta? I perioden 2003-2006 var det fleirtalskoalisjonen Fremskrittspartiet, Høgre og Pensjonistpartiet som styrte Sandnes i lag. Men på valdagen tenkte nok ikkje så mange på korleis barn og ungdom har det på skuletoaletta.

Torleiv Robberstad, Sandnes

Velstandssymboler er ting vi har kjøpt oss fattige på.

Otto Ludwig

Sjølvmordsbombarar

Opplæring av sjølvmordsbombarar burde kvalifisera til strengaste straff. Mulla Krekar på frifot er ei hån mot tusservis av tilfeldige offer og deira pårørende.

Eirik J. Varhaug, Varhaug

Krigspropaganda

Militæret bruker soldatens tragiske død i Afghanistan kynisk i sin krigspropaganda. Media og presse bidrar for fullt. En ritualisert oppvisning av F16-fly ved begravelsen glorifiserer krigsdøden ytterligere. Ønsker vi virkelig at flere unge mennesker skal ofre livene sine i den evige «krigen mot terror»?

Björg Berg, Tønsberg

Bravo, Clas Ohlson!

Var en tur innom Clas Ohlson på Kilden for å kjøpe ny vifte. Fant vifta, og da sto det fem års garanti på esken. Nevnte til en butikkansatt at den gamle vifta var fire, så jeg lurte på om jeg kunne få den nye på garantien. Han fikk tak i butikksjefen, og han spurte etter garantilappen som jeg dessverre ikke hadde tatt vare på. Jeg fikk den nye vifta gratis. Snakker om flott service! Tusen takk.

Trond Eie, Tananger

Tidsånda og kyrkja

Stad og tid for det «raset» vi opplever nå, er Vang kyrkje, Hedmark, søndag 13. mars 1961. Kva hende då? Jau, Ingrid Bjerkås vart vigsla til prest. Den første kvinna som vart prest i Norge. Seinare har det berre gått ein veg – nedover. Reaksjonane på vigslinga biskop Schjelderup føretok den dagen, var sterke. To tredjepartar av det norske bispekollegiet stilte seg då bak følgjande fråsegn: «Vi finner det umulig å forene kvinnelig preste-tjeneste med Det nye testamentes grunnholdning og med dets direkte utsagn. Det aviser kvinnens adgang til hyrde- og læreembetet og begrunner dette prinsipielt med å henvise både til Guds skaperordning og til Herrens eget bud. Dermed kjenner vi oss bundet av det Guds ord som vi i all vår tjeneste har forpliktet oss på.»

Strandebarn-bispen Børre Knudsen seier om den generasjonen som har vore med på å innføre likestillingslova, abortlova og partnerskapslova at det er eit folk under dommen. Vi får nok erfare at han har rett. Vi har nå fått vedtaket i kyrkjemøtet om vigsling av homofilt samlevande til teneste i kyrkja. Pluss om ikkje lenge får vi truleg ny ekteskapslov. Då er raset nådd enda lengre ned.

Hallvard Kvæven, Sirdal

Framtidsbildet er klart

VIKTIG FORSKNING: Dronning Sonja sto i 2005 for den offisielle åpningen av Troll Forskningsstasjon på Dronning Mauds land i Antarktis, og hun legger her ned en isskulptur som et symbol. Bak står administrerende direktør i Statsbygg, Øivind Christoffersen. (Foto: Scanpix)

I en kronikk i Aftenbladet 9. november slår professor Willy Fjeldskaar fast at en havstigning på 60 meter i løpet av de neste 50–100 årene ikke har noe med virkeligheten å gjøre.

Helge Drange, forskningsleder Nansensenteret og Bjerknessenteret for klimaforskning i Bergen, Arne Melsom, forsker ved Meteorologisk institutt i Oslo, og Atle Nesje, professor ved Institutt for geovitenskap, UIB og tilknyttet Bjerknessenteret

Det er ikke vanskelig å støtte Fjeldskaar på dette punktet – og så vidt vi kjenner til er det da heller ingen som sier dette! I tabell 3 fra oppsummeringen til FN's klimapanel (fra Summary for Policymakers) oppgis det at global havstigning vil være på mellom 18 og 59 cm i løpet av 100 år. Men disse tallene inkluderer ikke alle bidragene til framtidig havstigning.

FOR EKSEMPEL er det fremdeles manglende kunnskap om hvordan iskappene på Grønland og i Antarktis vil svare på stigende lufttemperatur og økt nedbør, og hvor raskt verdenshavene tar opp varme fra atmosfæren.

FN's klimapanel gir altså ingen øvre grense for havstigningen i løpet av dette århundre, og de skri-

Klimaendring og havstigning

Det viktigste er dog at alle tilgjengelige analyser viser at havet stiger.

ver derfor at havstigningen kan bli 10–20 cm høyere (eller lavere) enn verdiene over. Uansett snakker vi om en havstigning på under meteren i løpet av dette århundre.

Fjeldskaars kronikk kan videre leses som om det er usikkert om vi i dag har en menneskeskapt klimaendring. Fjeldskaar peker på at det har vært varmere før, at det er usikkert om økende klimagassutslipp påvirker temperaturen og at havet steg langsommere i siste enn første halvdel av 1900-tallet.

NÅR DET GJELDER det siste – at havet stiger langsommere enn før – er det en rekke studier som viser at havnivået har økt raskere i de siste to tiårene enn over de siste 100 årene sett under ett. Fjeldskaar nevner ikke dette, heller ikke at flere av funnene i S. J. Hoggates arbeid som Fjeldskaar refererer til, ikke er statistisk sikre. Usikkerheten skyldes blant annet at arbeidet som Fjeldskaar henter sine tall fra, bygger på en analyse fra kun 9 stasjoner med tidevannsdata (ikke 177 som Fjeldskaar oppgir). Kun én av de ni stasjonene befinner seg på den sørlige halvkule.

Det viktigste er dog at alle tilgjengelige analyser viser at havet stiger. Det er også godt dokumentert at hovedgrunnen til dette er

varmere hav og smeltende breer. Det er verdt å merke seg at verken Grønlandsisen eller iskappen i Antarktis har bidratt i nevneverdig grad til den observerte havstigningen.

FJELDSKAAR har selvsagt rett i at det finnes en rekke perioder tilbake i tid som var varmere enn det klimaet vi har i dag. Men dersom en erkjenner at økende drivhusgassinnhold fører til stigende temperatur, så er det morgendagens – og ikke dagens – klima som gir grunn til bekymring. Situasjonen blir ikke bedre av at 20 prosent av økningen av luftens CO₂-innhold blir værende i atmosfæren i mer enn 1000 år fram i tid.

Hovedessensen i FN's klimareport er at klimaet er i endring, at det er i hovedsak menneskelige aktiviteter som er grunn til dette, og at morgendagens klimaendringer som følger av menneskeskapte utslipp, klart vil overgå det vi har sett til nå.

FORTSETTER VI med klimagassutslipp som i dag, er det grunn til å frykte et klima og en endringstakt som menneskeheten aldri har sett maken til. På bakgrunn av dette vil vi si – i motsetning til hva Fjeldskaar hevder – at framtidens bildet framstår meget klart.

Nordtun og Høybråten

Arbeiderpartiets Tore Nordtun skrev nylig en regjeringsrapport her i avisen. Rapporten var noe kryptisk. Den var om rusjtidsavgiften.

Jan G. Moen, Sandnes

Han mente dette var en god ide fra de rødgrønne, men at det var opptil den enkelte kommune å vedta denne av-

giften. Han skriver at LO støtter avgiften. Den samme Nordtun mente bomringer var en uting. Dette mente han i et samferdselspanel, på Klepp. Det var lenge siden. To år og tre måneder for å være eksakt.

HØYBRÅTEN rapporterer også fra Stortinget. Han representerer Rogaland og har ofte kritiske spørsmål til regjeringen. Forsinket bygging av ferjelemer var et tema. Nå er han be-

kymret over framdriften på bybanen. Bybanen er en del av kollektivsatsingen som skal redde Stavangerdistriktet fra trafikk-kaos. Samferdselsministeren vrir seg og prøver å utsette. Hun mangler penger til flere prosjekt. De rødgrønne kan bruke 7000 millioner kroner mer fra oljefondet neste år. Dette er lov etter handlingsregelen. Samferdselsministeren forslår å ta noe av disse pengene til veibygging. Finansminister Halv-

orsen sier tvert nei, og sier at dette er de rødgrønne enige om.

DE RØDGRØNNE har en enestående mulighet til å bygge bybaner og sikre veiene. De virker helt handlingslammet. Noe som de kjøttløse rapportene her i avisen tyder på. Jeg tror at mange har problemer med å forstå dette. Høybråten er en nyttig vaktbikkje for Rogaland. Det er synd at dette er nødvendig.